

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunei Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Biserica și organizația ei.

II.

Biserica este aceea mare societate văzută a tuturor creștinilor din lume, cari mărturisesc aceeași credință, întrebunțează aceleași taine și se guvernează de patriarhul Romei și de ceilalți episcopi supuși acestuia cu ajutorul Spiritului sfânt (Catehizm.)

Sriitorii creștini, frumuseța și ființa Bisericii ni-o descriu adese prin pilde și asemănari.

Biserica catolică prin unitatea credinței, societatea iubirei și prin darul tainelor se poate socoti ca un trup ori ca un zid maiestos, a cărui peatră fundamentală și unghiulară este însuși Isus Hristos, este o mireasă fecioară, care întru toate ascultă de mirele său Isus, este un staul, în care bunul păstor Hristos va aduna toate oile sale.

Hristos a construit corabia Bisericii, a carei cârmaci sunt apostolii în frunte cu Petru, credincioșii sunt ostașii, Sfintele Taine sunt armele virtuțile sunt sageți, crucea este catargul iar vântul favoritor ce mână corabia spre țința sa este Spiritul sfânt.

Dumnezeu este intemeietorul Bisericii catolice, Fiul lui Dumnezeu este Rescumpărătorul iar Sf. Spirit sfinșitorul ei. Preafericită Fecioară este regina, ingerii sunt apărătorii, sfinșii

părtinitorii, patriarhii străbunii, apostolii temeliele Bisericii. Patriarhul (papa) Romei e capul, cardinalii sfetnicii, episcopii păstorii, preoții glasul, diaconii curatorii, subdiaconii servitorii, mucenicii marturieile, învățătorii lumina, călugării sprijinatorii, sfintele fecioare podoaba și în sfârșit credincioșii sunt fii acestui sfânt așezământ. Botezul e leagănul, sfântul Mir poterea, Sf. Cuminecătură hrana, taina pocăinței și mazlul medicina, preoția este puterea legiuitoare iar casătoria este grădina de pomi a Bisericii, Păreții ei sunt cele 10 porunci, forțarea cele cinci porunci iar antefortărea sunt sfaturile evanghelice. Credința e poarta, nădejdea cărarea, dragostea scopul, darul Domnului bogăția și fecioria e floarea ei. Sfânta Treime este obiectul ei de adorațiune, Hristos cel restignit jertfa, iar ceremonieile rituale podoaba, Pământul e valea lacrimilor crucea părtea de viață, cerul patria. Scandalele sunt durerea, pocăința mângăierea și iertarea păcatelor este dărnicia Bisericii. Isus Hristos este Mirele ei, ființa lui de față preamărirea iar sfârșitul lumii este ziua ei de glorioasă încoronere.

In. P. Sf. Sa Mitropolitul Dr. V. Suci.
Aflăm cu bucurie, că Mitropolitul nostru se simte mai bine, Este nădejde bazată, că nu va fi lipsă de o nouă intervenție chirurgicală.

Despre Episcopi.

Zis'a Isus lui Simon Petru: „Simone al lui Iona, iubești-mă mai mult decât aceștia?” Zis'a lui: „așa e Doamne, tu știi, cât te iubesc.” Zis'a lui: „paște mieluseii mei”. Zis'a lui iarăș a doua oară: „Simone al lui Iona, iubești-mă?” Răspuns'a lui: „așa e Doamne tu știi că te iubesc.” Zis'a lui: „paște oile mele.” Zis'a lui a treia oară: „Simone al lui Iona, iubești-mă?” Și s'a intristat Petru pentru că i-a zis lui a treia oară: „iubești mă?” și a zis lui „Doamne tu toate le știi, tu știi că te iubesc.” Zis'a lui Isus: „paște oile mele.” (Ioan, 21, 15—17.)

Prin acestea vorbe, Isus a pus pe Petru cap văzut peste toată biserica sa. Până ce a fost Isus în lume, era dânsul păstorul cel mai mare, pe care îl vedeau oamenii. După înălțarea lui la cer, rămâne în locul Domnului Petru. Biserica fiind pentru toți oamenii din toate vremile, ea are totdeauna cap văzut pe Papa dela Roma, unde a fost Petru episcop.

Domnul nostru Isus Hristos — cum vedem aceasta din Sf. Scriptura, în actele sinoadelor ecumenice și în ss. canoane — ca întemeitorul Bisericii sale a ales 12 Apostoli, acestora singuri le-a dat puterea de a învăța, de a săvârși cele sfinte și de a governa pe credincioși. Aceasta intrită putere i s'a dat în plenitudinea ei Sfântului Petru și următorilor săi Pontificilor Romani. Aceasta putere dela ei a ramas la urmașii lor, cari sunt episcopii și preoții. Deci în biserica noastră care e una, sfânta, catolică și apostolică, nu este acea forma de guvernare, numită democratică, la care toată puterea e la popor și din jos se dă în sus, cum învăță Luther și după el alții. În biserica lui Hristos toată puterea vine de sus în jos, cum a rânduit-o Domnul, poruncind lui Petru zicând: „paște mieluseii mei! paște oile mele! și cum aceasta e vechie învățătură a Bisericii atât apusene cât și răsăritene.

Cei de jos au anumită putere, dar numai intrucât li s'a dat din partea celor de sus.

Toată puterea, ce au primit-o dela Domnul Apostolii, a primit o și Sf. Petru singur. Deci urmașul lui Petru, Pontifcele Roman are deplina putere a învăța. — pu-

terea Magisterului — a săvârși cele sfinte — puterea Ministerului, și a governa pre credincioși, — puterea Guvernării.

Puterea aceasta întreită, Pontifcele Roman, Papa dela Roma o exercită peste întreaga biserică catolică, din toată lumea și o deprinde prin Curia Romana, alcătuită din Colegiul Cardinalilor și prin Episcopi.

În virtutea puterii primite dela Domnul Nostru Isus Hristos, Pontifcele Roman are dreptul de a stători învățatura creștinească, adevărurile de credință. El stătorește cele privitoare la ss. servicii, la sărbători, la posturi. El e supremul inspector al Bisericii, având a primi dela episcopi din tot rotogolul pământului tot la 3—10 ani relațiuni despre starea diecezelor lor. Papa dela Roma întărește, aduce sau abrogă legile Bisericii și se îngrijește de ținerea lor, dă dispenze și privilegii. El decide în chestia apelatelor. Înființează și suprimă episcopii, numește și întărește pe episcopi, i-i depune sau primește abdicarea lor.

Papa în guvernarea Bisericii e ajutorat de bărbăți luminați numiți Cardinali, întruniți în consistor papal.

Precum Papa dela Roma e supremul cap văzut al Bisericii lui Hristos de pe fața pământului, Mitropolitul e capul episcopilor dintr'o provincie mitropolitană, și poate fi supus unui primat sau direct Sfântului Scaun apostolic.

Episcopul este purtătorul de grije cu putere deplină a tuturor credincioșilor aflători în dieceza sa. Aceasta putere episcopescă este asemenea întreită, și anume: puterea Magisterului, Ministerului și a Guvernării.

Cu privire la puterea Magisterului, ei au drept a predica cuvântul lui Dumnezeu, și a face prin bărbăți vrednici de ei autorizați să se predice acele credincioșilor supuși grijei lor, prin urmare sunt obligați a se îngriji de creșterea solidă a clerului, a ținării, a cenzura cărțile, oprind cele periculoase credinței și moravurilor bune.

Cu privire la puterea Ministerului, Episcopi au drept a administra toate ss. sacramente și a dispune că acelea toate să se administreze credincioșilor prin preoți, afară de s. sacrament al ordului. Mai incolo Episcopul are dreptul exclusiv de a consacra biserici, altare, antimise și vase bisericesti, a sfinți s. Mir, a binecuvânta archimandriși și vergure sacre.

Cu privire la puterea Guvernării, Episcopii sunt îndreptățiți a convoca sinoade diecezane, a prezida acele, și aduce legi obligatoare pentru întreaga lor diecează, a emite reguli disciplinare chiar și fără sinod, de cari este dator a asculta tot clerul și poporul, pentru ca Episcopul priveghiază asupra sufletelor și are să dea seamă pentru acelea. Episcopii au dreptul de a priveghia preste integritatea credinței, preste curățenia moravurilor, observarea canoanelor.

Asemenea sunt nu numai îndreptățiți dar îndatorați a vizita diecezele lor în persoană, a îngriji de administrarea averilor bisericești din toata dieceza, făcând dispuzațiuni necesare. Episcopii judecă toate cauzele bisericești, civile și penale, matrimoniale din diecesele lor în forul intern și extern și au dreptul de a pedepsi delictele cu cenzuri ecleziastice. Sunt obligați a trimite tot la patru ani relațiuni la Roma, despre starea bisericii lor.

Episcopul în guvernarea diecezei sale e ajutat de Capitlul și Consistorul episcopesc.

Păstrarea unității Bisericii pe toata lumea, pacea între oameni cu buna voie, și buna înțelegere între neamurile e asigurată numai în așzământul Bisericii lui Hristos, în care Biserica învățătoare e clerul și Biserica ascultătoare e poporul. Națiunile și bisericile desbinate dela Biserica lui Hristos acuma se frământă, ca să găsească ceva formă de legatură între dânsule, văzând că desbinați în diferite biserici nu pot să dea credincioșilor liniștea sufletească, ce o da Biserica remasă unită cu Roma. Să ne rugăm și noi pentru sosirea vremii despre care zice însusi Mântuitorul: „Și va fi o turmă și un păstor“.

Vizitație canonică. P. Sf. Sa Episcopul Iuliu al Gherlei în 6 Nov. seara sosește la Sarasău, unde va fi oaspele familiei Mihalyi. În 7 Nov. deminează la orele 9 1/2 va servi sf. Liturgie arhirească în parohia Iapa, unde totodată va face vizitație canonică.

În 8 Nov. la orele 9 a. m. va sosi la Liceul Domnița Ileana în Sighet, unde va consacra capela acestui Liceu.

În ambele locuri se fac pregătiri pentru primirea deamă a iubitului Arhiepiscop.

Din catechism.

46. Ce e sufletul? Sufletul e spirit nemuritor făcut după chipulși asemanarea lui Dumnezeu, fără de care nici am putea cugeta, nici vieții pentru aceea zicem că sufletul omenesc este principiul atât al vieții intelectuale, cât și al celei vegetale.

Sf. Thoma spune că „sufletul este întâiul principiu al vieții intru toate câte trăiesc pre pământ“.

„Principiul vieții“, dar ce este vieața? Vieața este activitate, mișcare care pornește din lăuntrul lucrului, și mașina se mișcă, și orologiul și multe altele, însă mișcarea lor nu se numește vieată, fiindcă aceste mișcări sunt pornite de dinafară.

„Intru toate câte trăiesc pre pământ“, nu zicem la vieața ori carei ființe, care există — vieața — fără numai acelora cari trăesc pre pământ.

Astfel de ființe pre pământ sunt de trei categorii, plantele, carele au forma cea mai inferioară a vieții, vieața vegetativă, animalele au vieața sensibilă, a simțurilor, și forma cea mai superioară a vieții pre pământ este vieața intelectuală a oamenilor care însă are și cele doué forme inferioare de vieți.

După aceste trei forme de vieți, deosebim trei categorii de suflete, cuvântul puțin folosit este dacă zicem că și planta are un suflet, nu este obișnuit în limba vulgară a vorbi de sufletul plantelor, deoarece vieața lor este pur vegetală, dar se vorbește de sufletul animalelor și în fine de sufletul omenesc.

Acest suflet omenesc este o substanță spirituală, care este zidită — creată — anume ca să se impreune cu un trup material, ca cu aceea împreună și prin organele aceluia să-și exercite talentele sale, acest suflet omenesc după natura lui se deosebește de categoria spiritelor curate cum sunt de pildă ingerii, a căror spirit nu se poate uni cu un trup material.

Acest suflet omenesc, de și este o substanță spirituală are și o viață vegetativă și o viață sensibilă, pentru aceea îl deosebim și în numire zicând suflet omenesc și nu zicem spirit omenesc.

După învățătura Sf. Biserici, sufletul omenesc este la mijloc între ființele materiale și spirituale, în care aceste două ființe se întâlnesc.

Sufletul omului este un ce ne material, spiritual, nemuritor și cu voință liberă, el poate să existe și fără trup și prin aceasta se deosebește esențial de sufletul animalelor, și seamănă cu spiritele curate cum sunt ingerii.

Prin toate aceste însușiri sufletul omenesc intră între ființele inteligente însă între aceste ocupa locul cel mai de jos.

Păstorul bun.

„Amin, amin zic vouă: cel ce nu intru pe ușa în staulul oilor ci sare pe aiea, acela este fur și tâlhar.

Iară cel ce intră pe ușă, acela este păstorul oilor.

Acestuia portarul îi deschide și oile ascultă glasul și oile sale le strigă pe nume și le mână.

Și când mână oile sale, umblă înaintea lor, și oile merg după dânsul, căci nu cunosc glasul străinilor.”

Aceasta pilda le a zis lor Isus, iară ei nu au înțeles ce le zicea lor.

Și iarăși le-a zis lor Isus: Amin, amin zic vouă: eu sunt ușa oilor.

Toți câți au venit mai înainte de mine, furi sunt și tâlhari: ci nu i-au ascultat pe dânsii oile.

Eu sunt ușa, prin mine de va intra cineva, se va mântui, și va intra și va ieși, și pașune va afla.

Furul nu vine, ci numai să fure și să uciză și să piarză. Eu am venit că viață să aibă și mai mult să aibă.

Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun sufletul său și-l pune pentru oi.

Iară năimitul, și carele nu este păstor. ale căruia nu sunt oile ale lui, vede lupul venind, și lasă oile și fuge, și lupul le răpește, și risipește oile.

Iară năimitul fuge, căci năimit este, și nu are grijă de oi.

Eu sunt păstorul cel bun, și le cunosc pe ale mele, și me cunosc ale mele.

Precum mă cunoaște pe mine Tatăl, și eu îl cunosc pe Tatăl, și sufletul meu imi pun pentru oi.

Și alte oi am, cari nu sunt din staulul acesta, și pe acelea mi se cade a le aduce și glasul meu vor auzi; și va fi o turma și un păstor.

Ioan, 10, 1—16.

Exerciții spirituale și conferențe. Păr. canonic *Dr. Victor Bojor* din Gherla a sosit în Sighet. În zilele 3, 4 și 5 Nov. c. va ținea exerciții spirituale cu elevii școalelor secundare și tot în aceste zile la orele 5^{1/2} d. m. va ținea conferențe religioase în sala de gimnastică a Liceului de fete pentru intelectuali.

Numiri. Păr. protopop *Ioan Tarța* din Săcel este numit paroh în parohia frunțasă Megieșul aurit din jud. Satu-Mare.

Primim știrea, ca păr. protopop din Dragomirești *Emil Bran* este numit paroh în Șimleul-Silvaniei și vicar foraneu episcopesc al județului Sălaj.

Felicitând pe ambii, le dorim roduri îmbelșugate în posturile noi ce le iau în primire prin numirea bine meritată.

Calendar săptămânal.

7—13 Noemvrie, 1926.

7. Dumineca VII. după Înălț. Sf. Cruci. (Ev. d. Luca 8, 41) 33 Mart. din Melitina.
8. Luni. Arh. Mihail și Gavril.
9. Marți. M. Onisifor și Porfir.
10. Miercuri. Ap. Erast. Olimp.
11. Joi. M. Mina, Victor.
12. Vineri. P. Ioan Milostivul.
13. Sâmbăta. P. Ioan gura de aur.